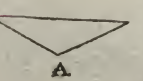

storis osse, sed antea quam costarum ossa in cartilaginem pectoris ossi inarticulandam desinere incipiunt, nec prorsus recto tramite, rectaue lineâ enascitur, sed quasi digitis quibusdam ex costarum ossibus longius exortis procedit. Hinc ad exteriora porrectus angustior, sed crassior efficitur, quousque ad humeri cum scapula articulum, in latum nerueumque tendinem carne mixtum finiat, quo processus anchoræ imaginem referentis interno lateri implanta- tur, illic neruosior euadens, ubi is processus ex suo appendice neruosior internus capitis partem emittit, eius musculi, quem inter cubitum flectentes anteriorem recensuimus. Nequaquam autem tendo iste, articuli ligamentum in homine contingit, ut sanè, sed admodum adhuc obscure, in caudatis simijs, quibus anchoram imitans processus modicè extuberat, deinde nullam scapulæ regionem uacare, præter hunc processum reperias, cui tendo ille commo- de implantari possit. Ad hæc, si musculi huius naturam ad amussim perpenderis, procul du- bio cum alterius alicuius usus gratia, tum etiam præcipue huius musculi insertionis occasione, illum scapulæ processum à Natura productum astrues, quandoquidem processus is, muscu- lo illi non mediocriter aptam insertionis sedem exporrigat. Huius musculi fibræ sese non de- cussatim intersecant, quemadmodum musculi, qui nobis brachium adducere dictus est. Quum itaque hoc situ ac figura musculus iste à Natura creatus sit, qui obsecro, ad altiora, quam primi musculi superior pars, brachium pectori admouebit. Eius enim principium, longè à prioris musculi superiori principio superatur, quum hoc à clauicula, & superiori pectoris ossis sede, insigniter etiam deorsum oblique feratur, illud uerò ex secunda costa & tertia, pri- mum, ut uel elatissime procedat, longèq; inferius habeatur, ac minus obliquum ductum (quic- iam ad superiora ferè pertinet) molitur. Quamobrem si hæc omnia haud segniter perpende- ris, & Galeno concesseris musculi insertionem, quæ è regione humeri capitis perficitur, nonni- hil articuli ligamentum apprehendere necessario fateberis eam, quam musculus iste molire- tur brachij adductionem, neque humilior, neque altior fieri ea, quam à primo musculo effici dudum dixi. Quum itaque solius scapulæ gratia, non autem brachij, musculum hunc procreatum in hominibus certissimè noui, ipsius denuò in scapulam mouentium musculorum enarratione sermo institueretur, ac proinde etiam in præsentia reliquos brachij motores aggre- diar. Vnum igitur musculum, omnium adductionum brachij ad pectus autorem esse cen- seo, & qui brachium ad superiora attollit, pariter quoque unum statuo. Est porro hic muscu- lus carnosus, uaria quoque, sed continua principia sortitus, ac uelut ex diuersis musculis (si lato ipsius principio, & uarijs inscriptionibus attenderis) conformatus. ex media enim cla- uiculæ parte, secundum ipsius longitudinem, quæ scapulam spectat, principium ducit, muscu- lo brachium pectori adducenti contiguus. Deinde ex summo humero, ubi is clauiculæ com- mittitur, & tota quoque scapulæ spina musculus hic exoritur. Ex tota hac clauiculæ, sum- mi humeri, & scapulæ spinæ regione, principium nerueum continua linea enascitur, quod uix bene pronatum, ilico carnosum, crassumq; admodum & extuberans efficitur. Mox à prin- cipio musculus carnosus permanens, in angustum sensim, tanquam in trianguli uerticem tantisper porrigitur, donec humero tendine amplo, & ex carne neruosq; substantia mixto, robustoq; ad humeri ossis latitudinem, non modicè sub ipsius ceruice inferatur. Ipsius in- sertio, quæ intus, quam extra neruosior est, non ad amussim secundum transversum perfici- tur, sed modicè obliqua ab anterioribus, deorsum in posteriora nonnihil uergit, nihilq; mi- nus quam de clauis rectaue (cui Galenus secus attestetur) est, qui ipsi eandem insertionis for- mam tribuit, cum musculi brachium pectori adducente, quam secundum rectum, ac hume- ri longitudinem perfici diximus. Totus itaque musculus, si quis illum obiter intueatur, trian- guli imaginem præ se fert, ac proinde à triangulo similitudine, illum Græci *σκαποδελτιον* appellarunt. Quemadmodum etiā ob id, quod humeri ad scapulam articulo, quem *ἀγκυον* Græci uocant, in- sternitur, illumq; quodammodo cōtegat, *ἐκφυδελτιον* eundem musculum nominarunt, ego autem toto sermonis cōtextu, musculum appellabo brachium attollentē. Cæterum costæ, musculum hunc describentes ita se se habent. Prima à media clauiculæ longitudinis sede, ad summum hu- merum cōtendit, & hinc per scapulæ spinam, ad eiusdem usq; basim. Secunda, à clauicula obli- què, deorsum ad insertionis internū latus ducitur, aut ea est, quæ hunc musculū, & brachium pectori reducentem musculum intercedit ea regione, qua inuicem ambo committuntur. Tertia uerò costa, à scapulæ basi, ubi eius spina eminere incipit, ad externū latus insertionis oblique, deorsum in priora contendit. Cæterum ueteres Græci, qui suos pueros corporis fabricā sedu- lō edocebant, omniaq; ut uerisimile est, ad quasdam species puerorum gratia referebant, hac triangulari figura non contenti, uidentur & exortum præsentis musculi cuius triangulari uertici assimilasse, quem musculus nō antea ostendit, quam suo principio undiq; liberatus, in planum ponatur.

*Secundus bra-
chium mouen-
tium.*

*Li. 8. de Ad-
ministr. sect.*

*Notat tri-
anguli, de quo
hic agitur uer-
ticem.*

ponitur. Quum enim ita extenditur, principij pars, quæ brachium pectori adducit, lo proxima est, & deinde quæ ad basim scapulæ habetur, ambo magis prominere tur ea parte principij, quæ à summo humero pendet, quasi ualde obtusum trian- gulum exprimeret. Hunc autem triangulum efformabis, dum alicui longe co- breuissimas adicies, duæ enim hæc obtusum angulū efformabunt, cui præsentis- tus effigies à Veteribus comparabatur. Huius fibræ inuicem non aliter uariar- antiores, quæ clauiculæ debentur, deorsum oblique in posteriora ferantur, pos- quæ à scapulæ spina pendent, oblique in priora descendant. Quæ autem à sum- & ipsius cum clauiculæ articulo pronascuntur, recta deorsum procurrunt, nul- rim pacto musculi brachium ad pectus ducentis fibrarū ritu, se inuicem decussa- nihilominus tamen ob inscriptiones nonnullas oblique ductas, fibræ implicari- spiciuntur. Si itaque musculi pars, quæ à clauicula principium ducit, tensa fuerit, sum ad anteriora colli, & faciem attolletur. Si uerò fibræ à summo humero, & ipsi commissa, originem mutuantes contrahantur, brachium recta, & in neutra- gens assurgit. At si posterior musculi pars, ex scapulæ spina prodiens in se collig- riora ceruicis, ipsumq; occiput, brachium agetur. Musculi huius initia, ex tota an- lorum, quæ diximus, ossium non exoriuntur, sed duntaxat in star crassioris line- quæ à prominentiori illarum sede adeo, ut parua omnino initij crassities occurr- prorsus negligendum est, quum præter hunc musculum, qui brachium motu p- lat, nullus sit, neque etiam brachium hoc donatum musculo, alio egeat, qui cod- garur munere. Quamquam non ignorem, Galenum hic alios quosdam describ- uerè, ut sibi in Decimotertio de Partium usu, & Quinto de Administrandis sec- me constet, cuius loca si omnia prosequer, in nimiam prolixitatem præsens- fecerit. Quapropter unumquemque dissectionis, & Galenicæ doctrinæ (qua- plecti debemus) studiosum sedulo hortor, ut hæc nostra cum Galeni lectione, d- inspectione, & sectione, quam suo loco statim prosequar, adhibita, conferre ha- dignetur, hocq; adhuc addi sinat, cercopithecis prorsus eandem esse speciem mu- attollentis, cum hominum musculo. nam & in illis animalibus hunc musculum- gratia, non ignauiter aggressus sum. Canes autem, equi, boues in hoc articulo, ossibus, sed maxime in musculis & ligamentis, ab hominis constructione uariar- lus brachium recta ad deorsum agens, cōtrario munere illius musculi fungitur, suis contractis fibris, brachium pectori admouet, seu in anteriora agit, hic quoq; militer & crassus est, & inter cæteros huius articuli musculos utcumque teres. carneo principio, ex inferiori scapulæ basim angulo, à basi quidem modicam p- assumens, sed insignem ab inferiori scapulæ costa, ex media enim costæ illius loci si scapulæ propinqua, & ab externa gibbæ humilioris basim eius anguli sede, nosq; origine enascitur. Ad medium igitur longitudinis, inferioris costæ mus- pulæ osse abscedit, & modicè sursum in priora tensus, humerum seu brachij os- lidum breuemq; sed latum cessat tendinem, illi ferè forma respondēt, quem- chium pectori adducens, humero inserit. Neq; solum forma (quam ad latitudin- ac in insertionem, secundum humeri longitudinem refero) præsentis musculi tene- ni respondet, qui ad pectus mouet, uerum in eandem ferè regionem, illi duo mu- tantur, in eorum medio interuallū demittentes, cui tendo musculi inferatur, qu- uerfus dorsum, ad ilia brachium mouere paulo post subiiciam. Quamuis interi- sculi ab inferiori scapulæ costa pronati, paulo uiciniū humeri capiti implantetur tendo, quem brachium pectori adigeret relatum est. Neque hic rursus me fugit, mus- sculum inter brachium circumuertentes, à Galeno perperam recenseri, atq; ab ill- triangularem, & scapulæ gibbum occupantem, & mihi in circumuertentium b- sem ponendum, ab ipso autem ductus brachij ad dorsum poni. Verum studi- res secus habere uideatur, ab ipsius dogmate recedo, uti profectò & tu quoq; es- affectu exuto, & iam admonitus sectionem aggredieris, aut debite administran- Nollem enim mihi hic fidem ex Libro dari, quum certa semper lege orem, ne qu- in ijs partibus habeatur, quæ nondum per sectionem uisæ sint. Brachium de- tur, à magno quodam, latoque admodum musculo, qui à spinarum apicibus thoracis uerbræ spina, ad ossis sacri usque medium habentur, principium su- dem id pluriū brachij motuum opificum modo crassum, sed omnino in star- branæ tenue continuumq; ac recta lineâ à dictarum modò spinarum apicibus